

Reglemente för färdtjänst

Dalarnas län

Reglemente för färdtjänst finns för att ge vägledning och stöd i frågor som rör färdtjänst i Dalarnas län. Till grund för reglementet ligger politiska mål, berörd lagstiftning och rättslig praxis som tillkommit vid prövning i domstol.

Datum 2025-01-01	Diarienummer KTN2024/69	

Innehållsförteckning

RIKTLINJER	3
1 Inledning	3
2 Prövning av rätten till färdtjänst	3
2.1 Ansökan	3
3 Tillståndets omfattning	4
3.1 Beslut och tillstånd	4
3.2 Barn upp till 18 år	4
3.3 Servicenivåer i färdtjänst	5
3.4 Ledsagare	5
3.5 Medresenär	5
4 Område för färdtjänstresor	5
4.1 Färdtjänstområde och omfattning	6
5 Bokning av färdtjänstresa	6
5.1 Beställning	6
5.2 Avbeställning	6
6 Övrigt	7
6.1 Trappklättrare	7
6.2 Arbets- och utbildningsresor	7
6.3 Hjälpmedel och bagage	8
6.4 Ledar-, service- och assistanshund	8
6.5 Sällskapsdjur	8
6.6 Egenavgifter	8
6.7 Resekort färdtjänst	9
6.8 Resa i annan kommun (RIAK)	9
7 Återkallelse och omprövning av tillstånd	9
7.1 Extra ordinära händelser	10
7.2 Behov av färdtjänst upphör eller adressändring	10

RIKTLINJER

1 Inledning

Detta reglemente omfattar personer som är folkbokförda i någon av Dalarnas läns kommuner. Alla beslut gällande färdtjänstillstånd fattas enligt Kollektivtrafiknämndens delegationsordning.

Färdtjänstreglementet, som är fastställt av Regionfullmäktige, syftar till att komplettera lagstiftningen med den regionala kollektivtrafikens egna målsättningar för verksamheten. Utöver de generella föreskrifterna och villkoren kan den enskilde individens färdtjänstillstånd kompletteras med individuella föreskrifter och villkor. Individuella föreskrifter och villkor gäller endast för den enskilde tillståndshavaren efter individuell prövning.

Färdtjänst regleras genom lag om färdtjänst (1997:736). Färdtjänstlagen innehåller de grundkrav som måste uppfyllas för att färdtjänsten ska motsvara lagens krav. Tillstånd till färdtjänst ska meddelas för dem som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel. Utgångspunkten för handläggningen är den tolkning som görs i rättspraxis, där det framkommer att funktionshindret ska vara bestående eller ha en varaktighet på tre månader eller längre för att inte räknas som tillfälligt. Varken de generella eller individuella bestämmelserna får inskränka lagstiftningen men de kan däremot vara mer generösa än vad lagen kräver.

Färdtjänst är en del av Dalarnas gemensamma kollektivtrafiksystem. Kollektivtrafiken i länet förändras löpande, vilket innebär ökad samordning och integration av linje- och servicetrafik, vilket kan påverka färdtjänstens utformning och rätten att resa med färdtjänst. Färdtjänst omfattar inte resor som av någon annan anledning bekostas av det allmänna som staten, en kommun, region eller arbetsgivare.

2 Prövning av rätten till färdtjänst

Kollektivtrafiknämnden prövar rätten till färdtjänst. Alla ansökningar prövas individuellt.

2.1 Ansökan

Ansökan om färdtjänst ställs skriftligt till Kollektivtrafikförvaltningen Färdtjänst, på för ändamålet särskild framtagen blankett eller via Region Dalarnas e-tjänst för färdtjänst.

Kompletterande uppgifter som behövs för bedömningen ska vid behov begäras in. Detta genom till exempel ett medicinskt utlåtande eller personlig kontakt.

Tillståndshavaren ansvarar själv för att inkomma med en ny ansökan i god tid innan pågående tillstånd upphör om man önskar att ansöka om färdtjänst på nytt.

Från det kalenderår sökanden fyller 85 år, sker prövning av rätt till färdtjänst med förenklad handläggning. Sökanden ska i en skriftlig ansökan uppge hälsotillstånd eller funktionsnedsättning som medför svårigheter att förflytta sig eller använda sig av allmänna kommunikationer, samt att funktionshindret ska vara varaktigt. Är kriterierna uppfyllda görs ingen vidare prövning av handläggare, utan tillstånd till färdtjänst medges. Färdtjänstillstånd för personer över 85 år kan inkludera särskild service om detta sökts, och gäller tillsvidare.

3 Tillståndets omfattning

3.1 Beslut och tillstånd

Kollektivtrafiknämnden beslutar efter ansökan och utredning om sökanden beviljas färdtjänst, ledsagare, särskilda villkor samt vilken servicenivå som ska ingå i tillståndet. Tillståndet kan i övrigt förenas med individuella föreskrifter och villkor.

Undantag från samplanerat resande, särskild plats i fordonet eller annat som kan påverka samplaneringen av färdtjänstresor, ska prövas individuellt utifrån tillståndshavarens hälsotillstånd eller funktionsnedsättning. Detta ska kunna styrkas med ett medicinskt utlåtande. Särskilt beslut krävs.

Utifrån funktionshinder kan tillstånd för vintersäsong beviljas efter en individuell prövning. Vintersäsongen gäller perioden 1 oktober – 30 april.

Legitimering av färdstätt ska utredas och bedömas utifrån funktionsnedsättningens art och sökandens hjälpbehov. Den vanligaste fordonstypen i transportörsavtalet för särskild kollektivtrafik får dock legitimeras utan vidare prövning.

Nivåer för tillståndsgivning:

A. Kombinerad resa med servicetrafik och linjetrafik.

B. Särskilt anpassat färdstätt.

3.2 Barn upp till 18 år

Om sökanden är under 18 år ska prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionsnedsättning.

Barn under sju år med tillstånd för färdtjänst måste av säkerhetsskäl alltid resa med ledsagare i färdtjänsten. För bilstol/bilkudde ansvarar vårdnadshavare.

3.3 Servicenivåer i färdtjänst

Normal service som utförs av föraren vid behov

- Hjälp in och ut ur fordonet.
- Hjälp till och från port i markplan.
- Hjälp med säkerhetsbälte.
- Hjälp med fastsättning och lastsäkring av rullstol.
- Hjälp in i bilen med bagage och det hjälpmedel som ska medföras under själva resan.

Särskild service som utförs av föraren efter legitimering

- Resenären hämtas och lämnas vid lägenhetens dörr, vid ytterdörr, väntrum, inne i entré på offentliga inrättningar samt hämtas och lämnas vid byte till tåg eller buss.
- Ledsagning till och från buss eller tåg i obemannade bytespunkter.

3.4 Ledsagare

Ledsagare i färdtjänsten kan, efter prövning, beviljas om det föreligger ett hjälpbehov under resan. Rätten till ledsagare ska vara knutet till den faktiska resan, det vill säga hjälpbehovet i fordonet under färd. Om en färdtjänstberättigad inte kan genomföra en resa med en ledsagare kan tillstånd för ytterligare ledsagare beviljas.

Färdtjänstberättigad med tillstånd för ledsagare måste själv ordna med ledsagare.

Ledsagare ska alltid resa samma sträcka som den färdtjänstberättigade, det vill säga ledsagare måste stiga på och av på samma plats som den färdtjänstberättigade. Ledsagare får inte begära service av förare eller särskild plats i fordonet.

3.5 Medresenär

Färdtjänstberättigad har rätt att ta med sig en medresenär över 16 år, som inte är ledsagare på resan.

Om särskilda skäl föreligger kan vuxen färdtjänstberättigad ha rätt att ta med sig maximalt tre barn under 16 år som medresenärer. För bilstol/bilkudde ansvarar resenären.

Medresenärer över 16 år måste stiga på och av på samma plats som den färdtjänstberättigade. Medresenär får inte begära service av förare eller särskild plats i fordonet.

4 Område för färdtjänstresor

Den som beviljats tillstånd för färdtjänst har möjlighet att genomföra resor i hela Dalarnas län.

4.1 Färdtjänstområde och omfattning

Antalet färdtjänstresor är generellt inte begränsat, men ett enskilt färdtjänstillstånd kan om synnerliga skäl föreligger förenas med föreskrifter om hur många resor tillståndet omfattar.

Resor kan genomföras alla dagar från klockan 05:00 till 23:00. Under helger (fredag natt och lördag natt) samt storhelgerna midsommarafton, midsommardag och söndag efter midsommar, julafton, juldag och annandag jul, nyårsafton och nyårsdag, långfredag, påskafton, påskdag och annandag påsk, kan resor genomföras från klockan 05:00 till 02:00, med de begränsningar som framgår av tillståndsgivningen.

Färdtjänstresor samordnas och samåkning sker när så är möjligt, om inget annat framgår av legitimeringen. Samåkning med andra resenärer innebär att avvikelser i resväg och restid kan förekomma.

Färdtjänstresenär har rätt att göra ett kortare stopp på maximalt två minuter under resan. Stoppet får inte påverka samplaneringen av färdtjänstresan.

5 Bokning av färdtjänstresa

5.1 Beställning

Resor ska beställas hos Dalarnas gemensamma beställningscentral, där den som beviljats färdtjänst finns registrerad. Om beställning sker på annat sätt blir den resande själv betalningsansvarig.

På grund av samåkning med andra resenärer kan önskad avresetid komma att förskjutas vid beställning av resan.

Vid beställning av resa ska beställningscentralen informeras om det förflyttningshjälpmedel som ska tas med och om ledsagare eller medresenär medföljer på resan. Likaså om ledar-, service- eller assistanshund ska tas med och om särskild service behövs.

5.2 Avbeställning

Avbeställning av resa ska göras i så god tid som möjligt, dock senast 60 minuter före bokad avresetidpunkt. Detta gäller även schemalagd färdtjänst.

Om resan inte avbokas blir resenären ersättningsskyldig för den egenavgift som resan skulle ha kostat, om inte särskilda skäl finns. Vid akut sjukdomstillstånd som intygas av läkare tas ingen avgift ut. Även plats för medresenär och ledsagare måste avbeställas. Om detta inte sker ska avgift ändå erläggas.

6 Övrigt

6.1 Trappklättrare

Trappklättring är en tjänst som ligger utanför Lag om färdtjänst och behovsprövas alltid.

Tillstånd för trappklättrare kan beviljas på folkbokföringsadressen under en period av 12 månader i avvaktan på bostadsanpassning eller byte av bostad. Bärhjälp ska meddelas i samband med beställning av resan.

För förflyttning i trappa med trappklättrare gäller att uppdraget ska vara genomförbart och ska kunna ske utan risker för förare och/eller färdtjänstberättigad. Bedöms risker finnas utförs inte förflyttning.

Resor med trappklättrare ska bokas senast två dagar innan önskad avresetid.

6.2 Arbets- och utbildningsresor

För arbets- och utbildningsresor (berättigar till bidrag för centrala studiestödsnämnden, CSN) där man inte har rätt till skolskjuts enligt skollagen gäller 50 % av vuxen färdtjänsttaxa. Arbetsresor avser resa till och från betalt lönearbete. För att prövas för denna subventionering av egenavgiften ska den sökande ha ett giltigt färdtjänstillstånd.

För att ansöka om arbetsresor behöver man inkomma med en skriftlig ansökan samt ett arbetsgivarintyg. I arbetsgivarintyget ska det framgå vilken typ av anställning man har, för vilken period anställningen gäller samt adress till arbetsplatsen.

Om man beviljas arbetsresor ges möjligheten att resa två enkelresor per dag till subventionerad egenavgift. Resorna ska göras mellan hemadressen och adressen där arbetet är förlagt. Man kan inte använda arbetsresor för att göra resor i tjänsten, då arbetsgivaren ska bekosta dessa.

För att ansöka om utbildningsresor behöver man inkomma med en skriftlig ansökan samt ett studieintyg. I studieintyget ska det framgå vilken period utbildningen pågår, adress till vilken utbildningsresan gäller samt att utbildningen ger rätt till statligt studiestöd enligt studiestödsförordningen (CSN).

Om man beviljas utbildningsresor ges möjligheten att resa två enkelresor per dag till subventionerad egenavgift. Resorna ska göras mellan hemadressen och adressen där utbildningen är förlagd.

Vid arbets- och utbildningsresor tillåts inte medresenär över 16 år, medresenär under 16 år betalar enligt ordinarie taxa.

6.3 Hjälpmedel och bagage

Den färdtjänstberättigade har rätt att ta med sig ett förflyttningshjälpmedel under resan.

Av trafiksäkerhetsskäl krävs ett särskilt intyg för att ta med en elrullstol med styre (så kallad el-scooter, el-moped eller liknande) på färdtjänstresan. I intyget ska det framgå att hjälpmedlet är säkert att spänna fast i fordonet. Av säkerhetsskäl får resenären inte sitta kvar på hjälpmedlet under färden.

Bagage får medföras under själva resan, med en begränsning på två väskor eller kassar per resenär (gäller även ledsagare och medresenär), med en sammanlagd maximal vikt på 20 kg.

6.4 Ledar-, service- och assistanshund

Ledar- service- och assistanshund är en tjänstehund och kan likställas med ett hjälpmedel. Hundekipage får inte samåka med andra passagerare som använder förflyttningshjälpmedel. Hundföraren ska själv placera tjänstehunden på avsedd plats i fordonet samt ta ut tjänstehunden vid resans slut.

Särskilt intyg krävs och ska bifogas ansökan, om sökanden önskar medföra service-, ledar- eller assistanshund.

6.5 Sällskapsdjur

Mindre sällskapsdjur (katter, mindre hundar och andra mindre sällskapsdjur som kan bäras) får medfölja, i mån av plats, till en avgift enligt fastställd taxa. Det är resenärens skyldighet att ta med nödvändig utrustning som exempelvis bur eller säkerhetssele. Resenären ansvarar själv för att se till så att djuret placeras på ett trafiksäkert sätt i fordonet så att inget händer djuret, sällskapsdjuret får inte uppta ett bilsäte. Resenären ansvarar för djuret under hela resan. Detta innebär att resenären kan bli ersättningsskyldig om djuret förorsakar något under resan.

Beställningscentralen ska informeras om medföljande mindre sällskapsdjur i samband med beställning av resan.

6.6 Egenavgifter

Egenavgifterna för resor i färdtjänst erläggs enligt taxa fastställd av Kollektivtrafiknämnden och betalning sker på anvisat sätt.

Egenavgifter färdtjänstberättigad

- Vuxen betalar hel färdtjänsttaxa
- Barn/ungdom under 20 år betalar halv färdtjänsttaxa
- Barn under åtta år betalar ingen färdtjänsttaxa

Egenavgifter medresenär

- Vuxen medresenär betalar enligt ordinare färdtjänsttaxa
-

- Barn/ungdom under 20 år betalar halv egenavgift av ordinarie färdtjänsttaxa
- Barn under åtta år betalar ingen färdtjänsttaxa

Ledsagare åker utan avgift tillsammans med den färdtjänstberättigade.

För arbets- och utbildningsresor (berättigar till bidrag från Centrala studiestödsnämnden, CSN) betalas 50 procent av vuxen färdtjänsttaxa.

6.7 Resekort färdtjänst

Om färdtjänst innehavaren vill resa med Dalatrafiks bussar i linjetrafik kan man ansöka om kortet "Dalatrafik – Färdtjänst". Kortet visas för föraren men resan behöver inte förbokas. Med kortet har färdtjänstberättigad rätten att ta med en ledsagare kostnadsfritt. Kortet är personligt och gäller endast tillsammans med giltig fotolegitimation.

6.8 Resa i annan kommun (RIAK)

Färdtjänstberättigad som är folkbokförd i Dalarnas län, har möjlighet att vid tillfällig vistelse i annan kommun utanför Dalarnas län, resa med färdtjänst i aktuell kommun. Resorna får inte nyttjas till och från läkarvård, sjukvårdande behandling, sjukhusvård eller tandvård.

Antalet resor är begränsade till 50 enkelresor per kalenderår.

Bokning av resa i annan kommun görs av färdtjänstberättigad själv genom anvisad beställningsmottagare med vilken Kollektivtrafikförvaltningen har avtal. Färdtjänstberättigad betalar angiven egenavgift vid resans start efter särskild taxa.

I de kommuner där avtal saknas med beställningsmottagare bokar färdtjänstberättigad själv sin resa med lämplig transportör.

Färdtjänstberättigad betalar hela taxameterbeloppet och får ersättning med avdrag för egenavgift, efter att ha skickat in kvitto på resa till Kollektivtrafikförvaltningen färdtjänst.

Bärhjälp och trappklättrare erbjuds inte vid resa i kommun i annat län. Om transportören tillhandahåller tjänsten kan resenären själv beställa och köpa tjänsten. Transportörens avgift och regelverk gäller.

7 Återkallelse och omprövning av tillstånd

Tillståndsgivaren får återkalla eller ompröva ett tillstånd att anlita färdtjänst, om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns eller om det finns förbehåll om omprövning i tillståndsbeslutet.

Tillstånd kan återkallas eller omprövas vid utveckling och förändring av trafiksystemet som medger ökad tillgänglighet för tillståndshavaren.

Ett tillstånd får återkallas om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvariga eller upprepade överträdelse av de föreskrifter och villkor som gäller för

färdtjänsten i Dalarnas län. Skälen kan vara att färdtjänstberättigad låter obehöriga nyttja sitt färdtjänstillstånd, utövar våld eller genom annan handling vållar oro eller obehag för förare eller medpassagerare, eller att färdtjänstresenär genom åverkan skadar fordonet eller dess utrustning.

Innan ett beslut om återkallelse fattas görs en utredning som tillståndshavaren har rätt att få ta del av och yttra sig över.

7.1 Extra ordinära händelser

De villkor, förmåner och/eller rättigheter som ett beviljat färdtjänstillstånd medför kan inte nödvändigtvis garanteras vid sådana extraordinära händelser som ligger utanför förvaltningens kontroll, exempelvis krig, pandemier, elavbrott, brand, olyckshändelse, extrema trafik- och väderförhållanden, strejk eller allmän brist på drivmedel.

7.2 Behov av färdtjänst upphör eller adressändring

Om behov av färdtjänst inte längre finns, eller om adress ändras, så ska detta meddelas Kollektivtrafikförvaltningen Färdtjänst.

Vid flytt utanför Dalarnas län upphör färdtjänstillståndet.
